

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4CdoR/5/2023
Identifikačné číslo spisu:	4417216538
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4417216538.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloleté deti 1/ X. P., narodenú XX. L. XXXX, 2/ Y. P., narodenú XX. L. XXXX a 3/ X. P., narodenú XX. L. XXXX, všetky bytom u matky a zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, matky C.. Y. P., narodenej XX. L. XXXX, Š., V. XX, t. č. Š., M. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Barborou Vrbovou, Bratislava, Wilsonova 6, a otca U.. M. P., narodeného XX. U. XXXX, U. XXX, t. č. V, U. XX, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s. r. o., Nové Zámky, Ernestova bašta 2, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva a o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 7P/346/2017, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. decembra 2021 sp. zn. 9CoP/40/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Účastníkom nepriznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 30. apríla 2021 č. k. 7P/346/2017 - 3143 I. zveril maloleté deti P. X., narodenú XX. L. XXXX, Y., narodenú XX. L. XXXX a X., narodenú XX. L. XXXX do osobnej starostlivosti matky od 1. novembra 2017 s tým, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok a otec je povinný prispievať na výživu maloletej X. v sume 120 eur mesačne od 1. novembra 2017 do 31. augusta 2019 a od 1. septembra 2019 v sume 150 eur mesačne, na výživu maloletej Y. v sume 90 eur mesačne, od 1. novembra 2017 do 29. februára 2020 a od 1. marca 2020 v sume 100 eur mesačne a na výživu maloletej X. v sume 90 eur mesačne, od 1. novembra 2017 do 29. februára 2020 a od 1. marca 2020 v sume 100 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc od právoplatnosti rozsudku, II. zročné výživné na maloletú X. za obdobie od 1. novembra 2017 do 30. apríla 2021 v sume 3 540 eur otec je povinný splácať po 100 eur mesačne spolu s bežným výživným až do vyrovnania pod stratou výhody splátok, počnúc od právoplatnosti rozsudku, III. zročné výživné na maloletú Y. za obdobie od 1. novembra 2017 do 30. apríla 2021 v sume 1 820 eur otec je povinný splácať po 100 eur mesačne spolu s bežným výživným až do vyrovnania pod stratou výhody splátok, počnúc od právoplatnosti rozsudku, IV. zročné výživné na

maloletú X. za obdobie od 1. novembra 2017 do 30. apríla 2021 v sume 1 820 eur otec je povinný splácať po 100 eur mesačne spolu s bežným výživným až do vyrovnania pod stratou výhody splátok, počnúc od právoplatnosti rozsudku, V. upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párny týždeň v kalendárnom roku v pracovných dňoch, okrem štátnych sviatkov a dní pracovného pokoja, vo štvrtok od 10:00 hodiny do 12:00 hodiny v mieste ambulantného výkonu TENENET o. z., U. bez prítomnosti matky, VI. v prípade, že styk otca s maloletými deťmi pripadne na štvrtok v párnom týždni na štátny sviatok alebo deň pracovného pokoja, najbližším dňom uvedeného styku je nasledujúci štvrtok nepárneho týždňa v čase od 10:00 hodiny do 12:00 hodiny, VII. matke uložil povinnosť zabezpečiť účasť maloletých detí na miesto realizácie styku otca s maloletými deťmi v určenom čase na miesto ambulantného výkonu TENENET o. z., U. a po ukončení uvedeného styku si matka maloleté deti prevezme na určenom mieste v určenom čase, VIII. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 28 ods. 1, 2, § 62 ods. 1 až 5, čl. 5 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov a čl. 3 ods. 1, 2 Dohovoru o právach dieťaťa. Pokiaľ ide o úpravu práv a povinností rodičov voči maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva, maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matke, ktorá má vytvorené podmienky pre ich výchovu, riadne sa o ne stará a neboli zistené žiadne kontraindikácie, pre ktoré by sa nemohla o deti ďalej starať. Styk otca s maloletými deťmi súd upravil v súlade s vykonaným dokazovaním, keďže z vyjadrení rodičov nevyplýva, že by sa mohli dohodnúť. Považoval za potrebné, aby si otec postupne budoval a rozvíjal s maloletými deťmi citový vzťah, pretože sa s nimi dlhodobo nestretával, keďže matka mu tento styk neumožňovala od mája 2018 a ani doterajšie stretnutia otca s maloletými deťmi neboli plne využívané. Bol názoru, že pokiaľ sa budú tieto stretávania otca s maloletými deťmi pravidelne realizovať, budú sa môcť postupne obnovovať a upevňovať citové väzby medzi otcom a maloletými deťmi a nútené stretávanie nevytvorí medzi nimi puto. Pri stanovení výživného vychádzal z pomerov na strane matky ako i z pomerov na strane otca a pri skúmaní odôvodnených potrieb maloletých detí dospel k záveru, že výživné v sume 120 eur mesačne na maloletú X. od 1. novembra 2017 do 31. augusta 2019 a od 1. septembra 2019 (keď začala navštevovať prvý ročník základnej školy) v sume 150 eur mesačne, na výživu malotej Y. v sume 90 eur mesačne od 1. novembra 2017 do 29. februára 2020 a od 1. marca 2020 (keď začala navštevovať materskú školu) v sume 100 eur mesačne a na výživu malotej X. v sume 90 eur mesačne od 1. novembra 2017 do 29. februára 2020 a od 1. marca 2020 (keď začala navštevovať materskú školu) v sume 100 eur mesačne je primerané ich odôvodneným potrebám, ako aj zárobkovým možnostiam a schopnostiam rodičov. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 21. decembra 2021 sp. zn. 9CoP/40/2021 rozsudok súdu prvej inštancie v I. II., III. a IV. výroku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, v zastupovaní a spravovaní majetku, určení vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom a v zročnom výživnom potvrdil a v zostávajúcej napadnutej časti výrokov V. - VII. a vo výroku o trovách konania (VIII.) rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Za právne významné pre svoje rozhodovanie považoval rozhodnutie OS Nové Zámky č. k. 7P/9/2018-1769 z 26. februára 2021, ktorým súd manželstvo účastníkov konania rozviedol (I.), maloleté deti P.: X., Y. a X. na čas po rozvode manželstva zveril do osobnej starostlivosti matke s tým, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok a otec je povinný prispievať na výživu mal. X. v sume 150 eur mesačne, na výživu mal. Y. v sume 100 eur mesačne a na výživu mal. X. v sume 100 eur mesačne, vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc od právoplatnosti rozsudku (II.). Súd upravil aj styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párny týždeň v kalendárnom roku v pracovných dňoch, okrem štátnych sviatkov a dní pracovného pokoja, vo štvrtok od 10.00 hod. do 12.00 hod. v mieste ambulantného výkonu TENENET o. z., U. bez prítomnosti matky (III.) s tým, že ak styk pripadne na štvrtok v párnom týždni na štátny sviatok alebo deň pracovného pokoja najbližším dňom uvedeného styku je nasledujúci štvrtok nepárneho týždňa v čase od 10.00 hod. do 12.00 hod. (IV.) a matke uložil povinnosť zabezpečiť účasť maloletých detí na miesto realizácie styku otca s maloletými deťmi určenom v čase na miesto ambulantného výkonu TENENET o. z., U. a po ukončení uvedeného styku si matka maloleté deti prevezme na určenom mieste v určenom čase (V.).

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (VI.). V dôsledku podaného odvolania otca vo veci rozhodol Krajský súd v Nitre, ktorý rozsudkom zo 6. septembra 2021 sp. zn. 8CoP/15/2021 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. o zverení maloletých detí na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matke a s určením vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom potvrdil a v zostávajúcich výrokoch (III., VI.) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bolo manželstvo účastníkov konania rozvedené v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Z potvrdenia Okresného súdu Nové Zámky mal za nesporné, že výrok o rozvode manželstva (I.) nadobudol právoplatnosť 13. mája 2021 a výrok II. o zverení maloletých detí na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky a vo výroku určenia vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom nadobudol právoplatnosť 11. októbra 2021. Bol názoru, že preskúmané rozhodnutie ohľadne úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom do rozvodu manželstva stratilo účinnosť právoplatnosťou rozhodnutia o rozvode manželstva. Uviedol, že v súlade s rozsudkom, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené a maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola stanovená vyživovacia povinnosť, je potrebné s princípom právnej istoty považovať napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletých detí, ako aj stanovení vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom za vecne správny a súladný s rozhodnutím, ktoré nadobudlo účinnosť po rozvode manželstva rodičov, pokiaľ ide o zverenie maloletých detí a stanovenie vyživovacej povinnosti. Poukázal na skutočnosť, že maloleté deti sa od 1. novembra 2017 nachádzajú v osobnej starostlivosti matky, pričom zhodne s názorom súdu prvej inštancie, ako i kolíznym opatrovníkom, ale aj prokurátorom, ktorý vstúpil do konania, dospel k záveru, že starostlivosť matky o maloleté deti od ich narodenia nebola spochybňovaná a v konaní nebolo preukázané, že by matka bola nespôsobilá pokračovať v ďalšej výchove a starostlivosti o maloleté deti, o čom svedčí aj rozhodnutie súdov, ktoré zverili aj na čas po rozvode maloleté deti do starostlivosti matky. K znaleckému posudku P. U. W. I., znalkyne z odboru psychológia, na ktorý poukazoval otec, uviedol, že uvedený dôkaz nie je sám osebe spôsobilý vyvrátiť v konaní nespochybnenú spôsobilosť a starostlivosť matky o maloleté deti. Skonštatoval, že vzhľadom na to, že týmto rozhodnutím rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým boli maloleté deti zverené do starostlivosti matky, avšak rozhodnutie stratilo účinnosť rozsudkom o rozvode manželstva rodičov, dochádza tým len k formálnemu potvrdeniu a zosúladieniu faktického stavu (deti sa nachádzali v starostlivosti matky) so stavom právnym. Odvolací súd považoval rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výrokoch I. až IV. za vecne správny a s poukazom na § 387 odsek 2 CSP sa len obmedzil na skonštatovanie jeho správnosti s tým, že rozsudok aj vo výroku o stanovení výživného a zameškaného výživného potvrdil podľa § 387 odsek 1 CSP. K námietkam otca, čo do stanovenia výšky výživného uviedol, že otec nespochybnil preukázané príjmy matky, ako aj svoje príjmy, rovnako nespochybnil náklady, ktoré špecifikovala matka, ktoré má s výchovou maloletých detí, iba uviedol, že tieto považuje za nadhodnotené a nepodložené príslušnými dokladmi. Zdôraznil, že otec náklady špecifikované matkou na maloleté deti v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nerozporoval, ani ich výšku nenamietal a zároveň nepreukázal, že by školské potreby vo výške 30 eur, príp. poplatky na materskú školu matka nebola povinná vynakladať v súvislosti s návštevou maloletých detí, či už základnej školy, alebo materskej školy. K námietke otca o zohľadnení zariadenia izieb pre maloleté deti uviedol, že z rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva, že by súd prvej inštancie pri stanovení vyživovacej povinnosti zohľadňoval zariadenie maloletých detí a náklady s tým spojené. Za nedôvodný považoval aj poukaz otca, že znáša náklady na spoločnú nehnuteľnosť v Bratislave výlučne sám, keď bol názoru, že takýto nárok by si otec mohol uplatňovať v pomernej časti voči matke, avšak v inom konaní. Odvolací súd výroky ohľadne úpravy styku otca s maloletými deťmi (V., VI. a VII.) podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil (vrátane závislého výroku o trovách konania) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Proti I. - IV. výroku rozsudku odvolacieho súdu podal otec maloletých detí dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu považoval za nepreskúmateľné, porušujúce jeho právo na spravodlivý proces. Výtkol odvolaciemu súdu, že sa nevysporiadal s jeho návrhmi na doplnenie dokazovania na pribratie znalca z odboru psychológia na vyšetrenie duševného stavu matky maloletých detí za účelom zistenia čo najpresnejšieho obrazu o

momentálnej situácii účastníkov konania. Bol názoru, že doplnenie dokazovania vyplynulo z doterajšieho konania matky od roku 2018, kedy svojvoľne a bez príčiny zamedzovala otcovi kontakt s maloletými deťmi, pričom manipulácia maloletých detí matkou má stúpajúcu tendenciu. Uviedol, že odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí nevysporiadal s jeho odvolacími tvrdeniami, ktoré bez ďalšieho nejde označiť za nepodstatné. Za nepreskúmateľné považoval i rozhodnutie odvolacieho súdu v časti výšky vyživovacej povinnosti otca a s tým súvisiacou výškou zročného výživného. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvej inštancie zrušil.

4. Matka vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie otca považuje za nedôvodné, nakoľko jeho práva neboli porušené a navrhla, aby dovolací súd dovolanie zamietol ako nedôvodné.

5. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že v čase rozhodovania súdov o úprave práv a povinností rodičov matka mala vytvorené všetky podmienky pre poskytovanie riadnej starostlivosti maloletým deťom a tieto skutočnosti v danom konaní neboli považované za spochybnené.

6. Okresný prokurátor vo svojom vyjadrení zotrval na doterajších písomných a ústnych vyjadreniach prokuratúry s tým, že rozhodnutia súdov zohľadňujú najlepší záujem maloletých detí. Navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení CSP pre konanie o dovolaní otca.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie

nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

13. Otec vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal nevykonanie ním navrhovaného dôkazu, odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

17. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

18. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu znátočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inšancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vyporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že rovnako ako súd prvej inštalácie porovnal a posúdil pomery účastníkov a k stanoveniu výšky výživného uviedol, že „otec nespochybnil preukázané príjmy matky, ako aj svoje príjmy, rovnako nespochybnil náklady, ktoré špecifikovala matka, ktoré má s výchovou maloletých detí. V odvolaní však uviedol, že tieto považuje za nadhodnotené a nepodložené príslušnými dokladmi. Je potrebné uviesť, že otec náklady špecifikované matkou na maloleté deti v priebehu konania pred súdom prvej inštalácie nerozporoval, ani ich výšku nenamietal. Nepreukázal, že by školské potreby vo výške 30 eur, príp. poplatky na materskú školu matka nebola povinná vynakladať v súvislosti s návštevou maloletých detí, či už základnej školy, alebo materskej školy. Tým, že mal. X. začala navštevovať od 01.09.2019 základnú školu, je nesporné, že

matke sa zvýšili aj náklady na školské poplatky a školské potreby a rovnako u mal. Y. a mal. X. ich nástupom do materskej školy od 01.03.2020 pribudli matke ďalšie náklady spojené so školskými poplatkami, ako aj potrebami do materskej školy. Je nesporné, že vekom náklady maloletých detí sa zvyšujú a skutočnosť, že nastúpili do školských zariadení, nesporne odôvodňuje aj nárast nákladov na výchovu, výživu, ale aj školské vzdelanie maloletých detí. Pokiaľ otec namieta zohľadnenie zariadenia izieb pre maloleté deti a dôvodil, že rovnako musel zariaďovať izby pre maloleté deti vo svojej domácnosti, z napadnutého rozsudku nevyplýva, že by súd prvej inštancie pri stanovení vyživovacej povinnosti zohľadňoval zariadenie maloletých detí a náklady s tým spojené. Pokiaľ otec poukazoval na príjmy matky za jednotlivé mesiace s tým, že aj deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni matky, je potrebné uviesť, že matka svojou osobnou starostlivosťou v prevažnej miere vyvažuje vyživovaciu povinnosť otca, čo je skutočnosť, ktorú tiež súd pri stanovení vyživovacej povinnosti povinného rodiča nevyhnutne zohľadňuje. Nedôvodný je aj poukaz otca, že znáša náklady na spoločnú nehnuteľnosť v Bratislave výlučne sám, keď takýto nárok by si otec mohol uplatňovať v pomernej časti voči matke, avšak v inom konaní“. K odvolacej námietke otca týkajúcej sa zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky odvolací súd uviedol, že „vykonaným dokazovaním nebolo sporné, že maloleté deti sa od 01.11.2017 nachádzajú v osobnej starostlivosti matky, pričom zhodne s názorom súdu prvej inštancie, ako i kolíznym opatrovníkom, ale aj prokurátorom, ktorý vstúpil do konania, dospel k záveru, že starostlivosť matky o maloleté deti od ich narodenia nebola spochybňovaná a v konaní nebolo preukázané, že by matka bola nespôsobilá pokračovať v ďalšej výchove a starostlivosti o maloleté deti. Svedčí o tom aj rozhodnutie súdov, ktoré zverili aj na čas po rozvode maloleté deti do starostlivosti matky. Pokiaľ otec v podanom odvolaní poukazoval na znalecký posudok P., znalkyne z odboru psychológia, uvedený dôkaz nie je sám osebe spôsobilý vyvrátiť v konaní nespochybненú spôsobilosť a starostlivosť matky o maloleté deti. Vzhľadom na to, že odvolací súd týmto rozhodnutím rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým boli maloleté deti zverené do starostlivosti matky, avšak rozhodnutie stratilo účinnosť rozsudkom o rozvode manželstva rodičov, dochádza tým len k formálnemu potvrdeniu a zosúladieniu faktického stavu (deti sa nachádzali v starostlivosti matky) so stavom právnym“. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že otec sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Za nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu považoval dovolateľ skutočnosť, že absentuje odpoveď na jeho návrh na doplnenie dokazovania znaleckým posúdením matky maloletých. Dovolací súd poukazuje na záver (poslednú vetu) bodu 13. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd uviedol, že „rozhodnutie súdu prvej inštancie o úprave styku otca s maloletými deťmi je nesprávne pre nedostatočne zistený skutkový stav, keď rozhodnutie súdu prvej inštancie je v rozpore s vykonaným dokazovaním a so skutočnosťami, ktoré vyšli najavo v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, ako aj po jeho rozhodnutí“. Preto dovolací súd nedospel k záveru, že sa odvolací súd nevysporiadal s návrhom otca maloletých detí na nariadenie znaleckého dokazovania a nepripisoval jeho vyjadreniam potrebnú váhu. Dovolací súd navyše zdôrazňuje, že predmetnú argumentáciu dovolateľ uplatnil i v dovolaní, ktoré podal proti rozsudku o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva, ktoré konanie bolo vedené pod sp. zn. 5Cdo/195/2022.

Najvyšší súd k tejto jeho dovolacej námietke uviedol, že „Dovolací súd poukazuje na záver (poslednú vetu) bodu 13. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom dáva odvolací súd na zváženie potrebu doplnenia dokazovania znaleckým dokazovaním. Tento záver síce odvolací súd predniesol vo vzťahu k úprave styku otca a maloletých detí, avšak ide o problematiku, ktorá úzko súvisí so vzťahmi medzi rodičmi maloletých detí, medzi tým - ktorým rodičom a tým - ktorým maloletým dieťaťom aj medzi maloletými deťmi navzájom. V rámci ich skúmania môže vyvstať aj otázka prípadnej manipulácie alebo patologického správania niektorého z rodičov, preto dovolací súd nedospel k záveru, že sa odvolací súd nevysporiadal s návrhom otca maloletých detí na nariadenie znaleckého dokazovania a nepripisoval jeho vyjadreniam potrebnú váhu. Do úvahy treba zobrať aj to, že od začatia (14.11.2017) konania o rozvod manželstva do rozhodnutia súdu prvej inštancie (26.02.2021) a do rozhodnutia odvolacieho súdu (09.09.2021) a predloženia spisu dovolaciemu súdu (2022) určite došlo k zmenám v povahách, charaktere, osobnostiach a správaní sa maloletých detí vyvolaných už len tým, že sú vekovo staršie o cca 5 rokov, ako aj k vývinu vzťahu a správania ich rodičov“. Vec prejednávajúci senát sa s týmto názorom plne stotožňuje.

20. Dovolací súd navyše uvádza, že rozhodovacia prax súdov pripúšťa, že vydané rozhodnutie súdu o úprave výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu (§ 36 zákona o rodine) sa za istých okolností stane neúčinným. K neúčinnosti tohto rozhodnutia dochádza na základe právne významných skutočností, ako sú napríklad rozvod manželstva alebo obnovenie spolužitia rodičmi maloletého (viď R 31/1968 a R 8/1982). Rozvod manželstva rodičov maloletého dieťaťa je skutočnosť, s ktorou zákon spája obligatórnu úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode (§ 24 ods. zákona o rodine), a to bez ohľadu na to, či prípadne už práva a povinnosti rodičov k maloletému dieťaťu (ne)boli upravené skorším rozhodnutím súdu alebo ich dohodou. Eventuálna skoršia úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu (podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine) stráca účinnosť právoplatnosťou rozhodnutia o rozvode manželstva rodičov. Rozhodnutie sa v tomto prípade stáva neúčinným od momentu, kedy nastala právna skutočnosť spôsobujúca neúčinnosť tohto rozhodnutia (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/306/2009).

21. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie vyhovel návrhu matky podanému pred rozvodom manželstva a rozsudkom zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal prispievať na ich výživu a upravil styk otca s maloletými. Skôr, než by tento rozsudok nadobudol právoplatnosť, stal sa právoplatným rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletých. Právoplatnosťou rozsudku, ktorým bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletých (a ktorým súd zároveň zveril maloletých do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal prispievať na ich výživu a upravil jeho styk s nimi) nastala procesná situácia, v ktorej vydané rozhodnutie vo veci starostlivosti súdu o maloletých bolo bezpredmetné a rozhodnutie odvolacieho súdu by nemalo praktický význam na pomery účastníkov. Bol preto správny právny názor odvolacieho súdu, ktorý skonštatoval, že týmto rozhodnutím rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorým boli maloleté deti zverené do starostlivosti matky, avšak rozhodnutie stratilo účinnosť rozsudkom o rozvode manželstva rodičov, dochádza tým len k formálnemu potvrdeniu a zosúladeniu faktického stavu (deti sa nachádzali v starostlivosti matky) so stavom právnym“.

22. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že dovolateľ neopodstatnene vytýka, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom porušil jeho právo na spravodlivý proces, a preto prípustnosť jeho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno vyvodiť.

23. Na základe vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie otca, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c) CSP).

24. Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 52 CMP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.